

آزمون آزمایشی ۱۸ اردیبهشت

دفترچه پاسخ تشریحی

ویژه پایه دهم

گروه آزمایشی علوم انسانی

مرحله
۱۳

۱۴۰۴-۱۴۰۵

گزینه‌دو
مؤسسه آموزشی فرهنگی

تذکرات مهم ↓

↙ آزمون پیشرفت تحصیلی مرحله ۱۴ گزینه دو، در روز جمعه ۲۵ اردیبهشت ۱۴۰۵ برگزار می گردد.

↙ دانش آموز گرامی، جهت استفاده از خدمات اختصاصی خود مانند کارنامه های هوشمند بعد از آزمون ارزشیابی، بانک سؤال گزینه دو، رفع اشکال هوشمند و...، با استفاده از شماره داوطلبی (به عنوان نام کاربری) و کد ملی خود (به عنوان رمز عبور) وارد وبسایت گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir شوید.

↙↙ در صورتی که اینترنتی ثبت نام کرده اید، رمز عبور شما همان رمزی است که خودتان انتخاب نموده اید.

↙ کارنامه های آزمون ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مرحله ۱۳ به صورت کامل، با فاصله زمانی کوتاهی پس از آزمون مطابق اطلاعیه اعلام شده، بر روی پایگاه اینترنتی گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir قرار می گیرد. در صورت بروز اشکال در دریافت کارنامه، موضوع را از طریق نمایندگی شهر خود پیگیری نمایید.

دانش آموز گرامی، شما می توانید با اسکن تصویر بالا به وسیله گوشی هوشمند و یا تبلت خود، به صفحه اینستاگرام مؤسسه گزینه دو وارد شوید.

مدیر واحد آموزش تخصصی: محمدرضا محمدهاشمی

معاون تولید محتوا: علی الفتی

کارشناسان

طراحان

سید مهدی عابدی • سید علی موسوی راد

سید امیرمحمد سیدشاکری • علی فرمد

مسئول درس: علی افضل زاده
دستیاران: عباس سعیدی - وحید جعفری

حسابان و ریاضی ۱

گروه ریاضی
مدرسین: سید شاکری

علی صادقی • مانی خدابنده

فرهاد فرزانی • سعید اکبرزاده • هادی کاظم نژاد

مسئول درس: سعید اکبرزاده
دستیار: هادی کاظم نژاد

هندسه

حسین خواجهوند • مانی خدابنده

امیدرضا پورحسینی

مسئول درس: سعید اکبرزاده
دستیار: فرهاد فرزانی

آمار و احتمال

پوپک مقدم

محمد خانگلدی

مسئول درس: ایمان اردستانی
دستیاران: وحید جعفری - مهدی پوررضایی

ریاضی تجربی

امیرحسین حریری • ایمان حسین زاده

علیرضا صحرایی • عباس مالکی

مسئول درس: حسین افسری
دستیاران: مهدی پوررضایی - عباس مالکی

ریاضی و آمار

کارشناسان

طراحان

علی جوهری • میلاد حاتمی • نرگس حسینی

منصوره رئیس دانا • سعید خورشیدی نسب • جواد ابادرلو • رضا بهنامی

مسئول درس: بتول خواجه پور

زیست شناسی

گروه علوم
مدرسین: حسین کشانی

مریم گلی حسن لو

یوسف صباغی • محسن داودی

مسئول درس: منصور داوودندی
دستیار: ساناز دریکوندی

فیزیک

محمد احمدی

محمدعلی توسلی فر • یاسر راش • محمد احمدی • بابک اسفندی

مسئول درس: سید حامد میرقادری
دستیار: حسین سعادت

شیمی

فرزانه صاعدی • حسن علیمحمدی • روزبه اسحاقیان

فرزانه رجایی • حسن علیمحمدی • عباس روزبهانی

مسئول درس: شکیبا کریمی

زمین شناسی

کارشناسان

طراحان

محمدصادق حسام زاده • محمدصدرا حسینی

مینا پزنگ • هادی قورزایی • محمدحسین صفایی • محمدرضا پیرو • حمزه کریم تباح فر • امیرمهدی اسفندی

مسئول درس: محمدرضا پیرو
دستیار: سپهر سالارکیا

علوم و فنون ادبی

مهتاب شیرازی • هستی ناصح

علیرضا مختاری • الهام میرزایی • آزاده میرزایی • مبینا تاجیک

مسئول درس: الهام رضایی
دستیار: فاطمه صفری

جامعه شناسی

علی شکری • فاطمه یاری

نگین تربیتی • حسین سعادت بهشتی • مهدی پارچه باف دولتی

مسئول درس: سیده ضحی سکاکی
دستیار: ثنا کاشیان

روان شناسی

فاطمه نظری • مهتاب شیرازی • سارا حمزه • صبا پهلوان

ولیا برجی • حمیدرضا قائد امینی • آریا ذوقی • سید محسن ماهینی • جواهر فرحات • امینه کارآمد

مسئولین درس: پویا رضاداد
محمدحسین حقیقت

زبان عربی

گروه انسانی
مدرسین: اکبر آخوندی

محمدصدرا حسینی • مهتاب شیرازی

مهسا اصغری • سیده ساره زاهدی • فاطمه نیتی

مسئول درس: سیده ساره زاهدی

تاریخ

محمدصدرا حسینی • مهتاب شیرازی

سیده ساره زاهدی • الهه ریاحی نسب • محسن سلیمانی

مسئول درس: الناز گنج کار
دستیار: الهه ریاحی نسب

جغرافیا

ابوالفضل میرمحمدی • سپهر علی پور • امیررضا علیزاده

فاطمه شریف زاده • محسن انصاری • محمدحسین خدام

مسئول درس: سعید رحیمیان
دستیاران: محمدحسین خدام - فرزان مختاری نژاد

فلسفه و منطق

کوثر رعدی

میترا چینی ساز • طاهره کریمی • علی محسنی • آیدانا رستمی • محمدرضا مبارکی • آرش بدری

مسئول درس: امیر محمدبیگی
دستیار: محمدرضا مبارکی

اقتصاد

ریاضی

۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۳، درس ۱)

نکته: محدودیت برخی از روش‌های گردآوری داده‌ها به صورت زیر است:
پرسش‌نامه: اگر تعداد واحدهای نمونه زیاد باشد، این روش زمان‌بر و پرهزینه است.
مشاهده: اگر به دقت زیادی نیاز داشته باشیم، مناسب نیست.
دادگان‌ها: همیشه اطلاعات ثبتی در اختیار نیستند.
با توجه به نکته، گزینه ۴ پاسخ است.

۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۲، درس ۳)

نکته: هر تابع به صورت $f(x) = mx + h$ ، یک «تابع خطی» نامیده می‌شود که در آن m شیب خط و h عرض از مبدأ آن است.
اگر ضابطه تابع خطی f را به صورت $f(x) = mx + h$ ، در نظر بگیریم، طبق نکته و فرض سؤال، عرض از مبدأ آن، برابر با $h = -2$ است. پس ضابطه تابع به صورت $f(x) = mx - 2$ می‌باشد. از طرفی، چون تابع f از نقطه $(10, -6)$ می‌گذرد، پس $f(10) = -6$ می‌باشد و داریم:

$$f(10) = -6 \xrightarrow{y=-6, x=10} 10m - 2 = -6 \Rightarrow 10m = -4 \Rightarrow m = -\frac{2}{5}$$

پس ضابطه تابع f ، به صورت $f(x) = -\frac{2}{5}x - 2$ است. حال برای به دست آوردن طول نقطه برخورد تابع f با محور x ها، باید $f(x)$ را برابر با صفر قرار دهیم:

$$f(x) = 0 \Rightarrow 0 = -\frac{2}{5}x - 2 \Rightarrow \frac{2}{5}x = -2 \xrightarrow{\times \frac{5}{2}} \frac{5}{2} \times \frac{2}{5}x = \frac{5}{2} \times (-2) \Rightarrow x = -5$$

بنابراین تابع خطی f ، محور x ها را در نقطه‌ای به طول -5 قطع می‌کند.

۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۲، درس ۱)

نکته: اگر رابطه بین x و y را $(x$ متغیر مستقل) به صورت جدولی و زوج مرتبی نمایش دهیم، در صورتی تابع است که هیچ دو زوج مرتب متمایزی با مؤلفه‌های اول برابر در آن وجود نداشته باشد.
طبق نکته و رابطه فرض سؤال، مؤلفه دوم زوج مرتب‌هایی که مؤلفه اول آن‌ها با هم برابر است را مساوی هم قرار می‌دهیم:

$$\begin{cases} (2, 2a-b) \\ (2, 11) \end{cases} \Rightarrow 2a-b=11$$

$$\begin{cases} (3, 4) \\ (3, a+b) \end{cases} \Rightarrow a+b=4$$

حال یک دستگاه دو معادله و دو مجهول تشکیل داده و آن را حل می‌کنیم:

$$\begin{cases} 2a-b=11 \\ a+b=4 \end{cases} \xrightarrow{\text{جمع دو معادله}} 3a=15 \Rightarrow a=5$$

با جایگذاری $a=5$ در یکی از معادله‌ها، مقدار b را به دست می‌آوریم:

$$a+b=4 \xrightarrow{a=5} 5+b=4 \Rightarrow b=-1$$

بنابراین تابع f به صورت $f = \{(2, 11), (3, 4), (-1, 6)\}$ بوده و $f(b) = f(-1) = 6$ می‌باشد.

۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۲، درس ۲)

نکته ۱: برای نمایش تابع f ، از A به B می‌نویسیم: $\begin{cases} f: A \rightarrow B \\ y = f(x) \end{cases}$ که در آن، $f(x)$ ضابطه تابع، A دامنه تابع و B برد تابع است.

نکته ۲: معادله درجه دوم $ax^2 + c = 0$ را یک معادله «درجه دوم ناقص» می‌نامند. اگر a و c هم علامت نباشند، آنگاه ریشه‌های معادله فرینه یکدیگر و برابر با $x_1 = \sqrt{\frac{-c}{a}}$ و $x_2 = -\sqrt{\frac{-c}{a}}$ هستند.

با استفاده از ضابطه و برد تابع f ، اعضای دامنه تابع f را به دست می‌آوریم:

$$3x^2 - 2 = -2 \Rightarrow 3x^2 = 0 \Rightarrow x = 0$$

$$3x^2 - 2 = 1 \Rightarrow 3x^2 = 3 \Rightarrow x^2 = 1 \Rightarrow \begin{cases} x = 1 \\ x = -1 \end{cases}$$

$$3x^2 - 2 = 10 \Rightarrow 3x^2 = 12 \Rightarrow x^2 = 4 \Rightarrow \begin{cases} x = 2 \\ x = -2 \end{cases}$$

بیشترین تعداد اعضای دامنه، زمانی است که هر پنج عدد به دست آمده، در دامنه تابع باشند، یعنی $D_f = \{0, 1, -1, 2, -2\}$ ، که در این صورت، کوچکترین عضو دامنه، برابر با -2 می باشد.

۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۱، درس ۲)

نکته ۱ (نقطه سر به سر): میزانی از تولید یک بنگاه اقتصادی را نشان می دهد که در آن، میزان هزینه ها با میزان درآمدها برابر می شود و بنگاه در این سطح از تولید نه سود می کند و نه ضرر.

$$C(x) \text{ (هزینه)} = R(x) \text{ (درآمد)} \Rightarrow P(x) = 0 \text{ (سود)}$$

نکته ۲ (اتحاد جمله مشترک):

$$(x+a)(x+b) = x^2 + (a+b)x + ab$$

چون هر کالا به قیمت ۲۰۰ واحد به فروش می رسد، پس اگر تعداد x کالا تولید کنیم، تابع درآمد به صورت $R(x) = 200x$ می باشد. حال طبق نکته ۱، توابع هزینه و درآمد را مساوی هم قرار می دهیم و معادله را حل می کنیم:

$$C(x) = R(x) \Rightarrow -x^2 + 260x + 1600 = 200x \Rightarrow -x^2 + 60x + 1600 = 0 \Rightarrow x^2 - 60x - 1600 = 0 \Rightarrow (x-80)(x+20) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x = 80 \quad \checkmark \\ x = -20 \quad * \end{cases}$$

چون تعداد کالا نمی تواند مقداری منفی باشد، پس $x = 80$ قابل قبول است و درآمد شرکت در نقطه سر به سر، برابر با $200 \times 80 = 16000$ می باشد.

۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۳، درس ۳)

نکته ۱ (میان): پس از مرتب کردن داده ها، مقداری که تعداد داده های بعد از آن، با تعداد داده های قبل از آن برابر است، «میان» نام دارد. اگر تعداد داده ها زوج باشد، میان برابر با میانگین دو داده وسطی مرتب شده است.

نکته ۲: میانه داده های قبل از میانه را «چارک اول» می نامند و با Q_1 نمایش می دهند و میانه داده های بعد از میانه را «چارک سوم» می نامند و با Q_3 نمایش می دهند.

نکته ۳: دامنه میان چارکی را با IQR نمایش می دهند که برابر است با:

$$IQR = Q_3 - Q_1$$

چون داده ها مرتب شده هستند و تعداد آن ها زوج است، پس میانه داده ها، برابر با میانگین دو داده وسطی است:

$$\begin{array}{cccccccccccc} \text{نیمه اول} & & & & & & & & & & & & \text{نیمه دوم} \\ 2, 8, 12, 16, 20, 24, 28, 31, x, 44, 50, 52 \\ \downarrow & & & & & & & & & & & & \downarrow \\ \text{میان} = Q_2 = \frac{24+28}{2} = 26 \end{array}$$

میانه نیمه اول و دوم داده ها به ترتیب، برابر با چارک اول و سوم هستند:

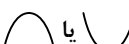
$$\begin{array}{cccccccccccc} \text{نیمه اول} & & & & & & & & & & & & \text{نیمه دوم} \\ 2, 8, 12, 16, 20, 24, 28, 31, x, 44, 50, 52 \\ \downarrow & & & & & & & & & & & & \downarrow \\ Q_1 = \frac{12+16}{2} = 14 & & & & & & & & & & & & Q_3 = \frac{x+44}{2} \end{array}$$

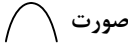
چون دامنه میان چارکی، برابر با ۲۷ است، پس داریم:

$$IQR = Q_3 - Q_1 \Rightarrow 27 = \frac{x+44}{2} - 14 \Rightarrow 41 = \frac{x+44}{2} \xrightarrow{\times 2} x+44 = 82 \Rightarrow x = 38$$

۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۲، درس ۴)

نکته ۱: معادله تابع درجه دوم در حالت کلی به صورت $f(x) = ax^2 + bx + c$ است که در آن $a \neq 0$ می باشد. نمودار آن به یکی از دو صورت

یا است که به آن «سهمی» می گوئیم. در سهمی به معادله $y = ax^2 + bx + c$ ، نقطه ای به طول $x = -\frac{b}{2a}$ رأس سهمی است.

نکته ۲: اگر در معادله سهمی $a < 0$ باشد، شکل سهمی به صورت خواهد بود. در این حالت سهمی در نقطه رأس خود دارای بیشترین مقدار است و مختصات آن به صورت $S\left(-\frac{b}{2a}, f\left(-\frac{b}{2a}\right)\right)$ می باشد.

نکته ۳: در تابع درجه دوم $f(x) = ax^2 + bx + c$ ، محل برخورد سهمی با محور عرض هاست. به عبارت دیگر سهمی محور عرض‌ها را در نقطه $(0, c)$ قطع می‌کند.

با توجه به نکته ۱ و نمودار فرض سؤال، چون طول رأس سهمی، برابر با ۳ است، پس داریم:

$$x = \frac{-b}{2a} \Rightarrow 3 = -\frac{b}{2(-2)} \Rightarrow 3 = \frac{b}{4} \Rightarrow b = 12$$

از طرفی، نمودار تابع f ، محور y ها را در نقطه‌ای به عرض ۷ قطع می‌کند، پس طبق نکته ۳، $c = 7$ است و در نتیجه، ضابطه تابع سهمی به صورت $f(x) = -2x^2 + 12x + 7$ می‌باشد. حال طبق نکته ۲، مقدار k که همان عرض رأس سهمی است را به دست می‌آوریم:

$$y = f(3) = -2(3)^2 + 12(3) + 7 = -18 + 36 + 7 = 25 \Rightarrow k = 25$$

۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۱، درس ۲)

نکته ۱: در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ ، $\Delta = b^2 - 4ac$ براساس علامت Δ می‌توان در وجود و تعداد ریشه‌های معادله درجه دوم اظهار نظر کرد:

الف) اگر $\Delta > 0$ باشد، معادله دارای ۲ جواب است که عبارت‌اند از:

$$x_1 = \frac{-b + \sqrt{\Delta}}{2a}, \quad x_2 = \frac{-b - \sqrt{\Delta}}{2a}$$

$$x = -\frac{b}{2a}$$

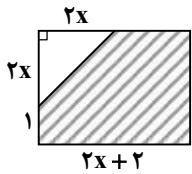
ب) اگر $\Delta = 0$ باشد، معادله دارای یک جواب است، که آن را «ریشه مضاعف» می‌نامند:

پ) اگر $\Delta < 0$ باشد، معادله جواب ندارد.

نکته ۲ (اتحاد جمله مشترک):

$$(x+a)(x+b) = x^2 + (a+b)x + ab$$

برای محاسبه مساحت قسمت هاشور خورده، باید مساحت مثلث قائم‌الزاویه را از مساحت مستطیل کم کنیم:

$$S_1 = \frac{(2x) \times (2x)}{2} = 2x^2$$

$$S_2 = (2x+1)(2x+2) = 4x^2 + 6x + 2$$

$$S = S_2 - S_1 = (4x^2 + 6x + 2) - (2x^2) = 2x^2 + 6x + 2$$

طبق فرض سؤال، مساحت قسمت هاشور خورده برابر با ۱۰ است، پس داریم:

$$2x^2 + 6x + 2 = 10 \Rightarrow 2x^2 + 6x - 8 = 0 \xrightarrow{+2} x^2 + 3x - 4 = 0 \Rightarrow (x-1)(x+4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=1 & \checkmark \\ x=-4 & \times \end{cases}$$

چون طول مستطیل نمی‌تواند مقداری منفی باشد، فقط مقدار $x = 1$ قابل قبول است.

توجه: برای حل معادله درجه دوم، می‌توانیم از روش Δ هم استفاده کنیم.

۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۳، درس ۳)

نکته ۱: اگر n مشاهده به صورت x_1, x_2, \dots, x_n داشته باشیم، میانگین آن‌ها را با نماد \bar{x} نشان می‌دهیم و به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

نکته ۲: اگر n مشاهده به صورت x_1, x_2, \dots, x_n داشته باشیم، انحراف معیار آن‌ها را با نماد σ (سیگما) نشان می‌دهند که به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\sigma = \sqrt{\frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n}}$$

نکته ۳: توان دوم انحراف معیار را «واریانس» می‌نامند.

نکته ۴: هرگاه داده‌های آماری با هم برابر باشند، واریانس و انحراف معیار آن‌ها برابر با صفر است.

چون واریانس ۷ داده آماری، برابر با صفر است، پس طبق نکته ۴، تمام این ۷ داده، با هم برابرند. اگر هر کدام از ۷ داده را برابر با a ، در نظر بگیریم؛ با توجه به میانگین ۱۰ داده جدید، داریم:

$$\bar{x} = \frac{7a + 7 + 3 + 2}{10} \Rightarrow 4 = \frac{7a + 12}{10} \Rightarrow 40 = 7a + 12 \Rightarrow 28 = 7a \Rightarrow a = 4$$

پس داده‌های آماری به صورت ۳، ۲، ۷، ۴، ۴، ۴، ۴، ۴، ۴، ۴ هستند که میانگین آن‌ها برابر ۴ است. اکنون واریانس آن‌ها را به دست می‌آوریم:

$$\sigma^2 = \frac{7 \times (4-4)^2 + (7-4)^2 + (2-4)^2 + (3-4)^2}{10} = \frac{9 + 4 + 1}{10} = \frac{14}{10} = 1/4$$

۱۰- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۴، درس ۲)

نکته ۱: هر نقطه یا دایره در نمودار حبابی، در واقع یک سه‌تایی مرتب به صورت (۷۱, ۷۲, ۷۳) را مشخص می‌کند که در آن داریم:

۷۱: موقعیت نقطه روی محور افقی

۷۲: موقعیت نقطه روی محور عمودی

۷۳: اندازه نقطه (مساحت دایره)

نمودارهای حبابی را می‌توان گونه خاصی از پراکنش نگاشت دانست که برای نمایش هم‌زمان سه متغیر عددی به کار می‌روند و در آن‌ها به جای نقطه از دایره‌های توپر استفاده می‌شود.

نکته ۲: متغیر سوم در نمودار حبابی متناسب با مساحت دایره‌ها یا متناسب با توان دوم شعاع یا قطر دایره‌هاست.

$$\frac{\text{متغیر سوم A}}{\text{متغیر سوم B}} = \frac{\text{مساحت دایره A}}{\text{مساحت دایره B}} = \frac{S_A}{S_B} = \frac{r_A^2}{r_B^2}$$

با توجه به نمودار فرض سؤال، هر واحد روی محورهای افقی و عمودی، برابر با ۲۰۰ است، بنابراین شعاع دایره‌های A و B به ترتیب، برابر با ۴۰۰ و ۶۰۰ می‌باشد. حال طبق نکته ۲، داریم:

$$\frac{\text{متغیر سوم A}}{\text{متغیر سوم B}} = \left(\frac{r_A}{r_B}\right)^2 \Rightarrow \frac{800}{x} = \left(\frac{400}{600}\right)^2 = \left(\frac{2}{3}\right)^2 \Rightarrow \frac{800}{x} = \frac{4}{9} \Rightarrow x = \frac{9 \times 800}{4} = 1800$$

زبان و ادبیات فارسی

۱۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۴)

بررسی موارد نادرست:

گزینه ۱: این توضیح درباره «رودکی» است.

گزینه ۳: شعر مدحی در این دوره به تقلید از شعر عربی رواج یافت.

گزینه ۴: شعر حکمی و اندرزی در این دوره به وجود آمد، ولی در دوره سلجوقیان به کمال رسید.

۱۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۴)

از نظر تاریخی زبان‌های ایرانی (نه قبل از اسلام، زیرا فارسی نو بعد از اسلام می‌باشد) به سه دسته تقسیم می‌شوند.

۱۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۷)

نثر دوره سلجوقی و غزنوی: استشهاد به اشعار - اطناب - حذف افعال به قرینه

نثر دوره سامانی: افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر جمع عربی - ایجاز و اختصار در لفظ و معنا - لغات کم‌کاربرد فارسی

بیربط: عدم بهره‌گیری از لغات عربی (بهره‌گیری کمتر از لغات عربی مربوط به نثر سامانی است). - تکرار فعل یا اسم به ضرورت لفظ (تکرار

فعل یا اسم به ضرورت معنا مربوط به نثر سامانی است). - قافیه و ردیف بسیار ساده (مربوط به ویژگی‌های شعر سبک خراسانی است).

۱۴- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۰)

دیگر گزینه‌ها جملاتی کوتاه دارند و مسجع هستند، اما گزینه ۴، فاقد این ویژگی‌هاست. در گزینه ۴، واژگان انتهایی هیچ‌کدام از جملات با هم سجع نمی‌سازند.

۱۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۱ (جامع)

همه گزاره‌های مطرح شده، صحیح می‌باشند.

نکته: توجه داشته باشید که «تاریخ بیهقی» در درس ۷ ذیل آثار دوره غزنوی و سلجوقی ذکر شده و در درس ۱۰ ذیل آثار سده‌های پنجم و ششم.

۱۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۰)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: متن از لغات عربی سرشار است؛ مانند: منتهی، جنات، غایت، رتبت و...

گزینه ۳: در متن بارها آرایه‌هایی مانند سجع به کار رفته است؛ مانند: زهی علو و رتبت، زهی شرف و رفعت و...

گزینه ۴: کاربرد آیه «ما زاغ البصر و ما طغی» از سوره نجم

۱۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۳)

در گزینه ۱، تکرار مصوت کوتاه «ی» کاملاً محسوس است که در بین کلمات آمده است.

نکته: در صورت سؤال قید «محسوس‌تر» ذکر شده است؛ بنابراین بین گزینه‌ها باید مقایسه کنیم. باقی گزینه‌ها هم واج‌آرایی دارند، اما در

گزینه ۱ هم به جهت تعدد و تکرار و هم از لحاظ نزدیک بودن مصوت‌ها به یکدیگر محسوس‌تر است.

۱۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۶)

بررسی کلمات سجع در ابیات:

الف) دگر و جگر ← سجع متوازی دارند.

ب) رقمی و قلمی ← متوازی و با کلمه «دمی» سجع مطرف دارند.

ج) عشاق، آفاق و تریاق ← سجع متوازی دارند. (نکته: در مبحث سجع شعر، سجع متوازن را به حساب نمی آورند).

د) شفق و سبق ← سجع متوازی و با کلمه «حق» سجع مطرف دارند.

نکته: توجه داشته باشید سجع در شعر حکم همان قافیه درونی را دارد و در نیممصراع‌ها باید بررسی شود. بنابراین به عنوان مثال در بیت «الف» کلمات «خسته دل» و «گل» اگرچه در حالت عادی سجع مطرف دارند، اما چون واژه «خسته دل» در پایان نیممصراع نیست، در اینجا سجع محسوب نمی شود.

۱۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۹)

گزینه ۴: تن را سلامت‌ها ز تو جان را قیامت‌ها ز تو بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: یک پاره اخضر می شود یک پاره عبهر می شود
گزینه ۲: هر دم رسولی می رسد جان را گریبان می کشد
گزینه ۳: در مرگ هشیاری نهی در خواب بیداری نهی

۲۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۲)

بررسی موارد:

الف) «باز و باز» جناس تام است، باز اول به معنی «دوباره» و باز دوم به معنی «پرنده شکاری» است.

ب) در این گزینه جناس حرکتی وجود ندارد و سه بار کلمه «درد» تکرار شده است.

ج) در این گزینه جناس ناقص افزایشی وجود ندارد و کلمات «بادی - بادی» جناس نمی سازند. اما خود واژه «باد» در مصراع دوم جناس تام دارد: (۱) نسیم (۲) فعل دعایی

نکته: «ی نکره» باید از کلمه جدا شود و سپس جناس، بررسی شود.

د) کلمات «رود - شود» جناس ناقص اختلافی دارند.

۲۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (جامع)

بررسی موارد:

الف) جناس همسان ← «خویش» اول به معنای خود و «خویش» دوم به معنای خویشاوند است.

ب) ترصیع ← جان هاست همه جانوران را جز جان نان هاست همه نان طالبان را جز نان

ج) واژه آرایبی ← «باز» در معنای «دوباره» تکرار شده است.

د) سجع ← کلمات «ازلی، عسلی، دلی» سجع ساخته اند.

۲۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (جامع)

بررسی موارد:

الف) کلمات سجع «کوته بین و چندین» هستند.

ب) «طاق» در مصراع اول، به معنای «طاقچه» و در مصراع دوم به معنای «تک و یگانه» آمده است.

ج) کلمات مصراع اول با کلمات مصراع دوم به ترتیب سجع متوازن یا متوازی دارند.

د) «درد» به معنای «تهمانده شراب» و «درد»، جناس ناقص حرکتی می سازند.

۲۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۲)

وزن و آهنگ هر چهار گزینه یکسان است و مجموعاً این آهنگ برای مضامین شاد و طرب انگیز استفاده می شود، اما محتوای گزینه ۴ غم انگیز است و سه گزینه دیگر مفهوم و مضمونی شاد دارند.

۲۴- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۸)

ما	ک	جا	یی	م	د	رین	بج	ر	ت	فک	کر	ت	ک	جا	یی
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-

۲۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۸)

بررسی نادرستی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: توست ← تُست

گزینه ۲: که ← ک / چیس تی ← چيست ای

گزینه ۳: نقاش ← نُق قاش

- ۲۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۱)
 قافیه در گزینه ۳ مطابق قاعده شماره (۲) (مصوت «ی» + صامت «ر») آمده است، اما در سایر گزینه‌ها طبق قاعده شماره (۱) (مصوت بلند) به کار رفته است.
 گزینه ۱: «ا» در نوا و صدا
 گزینه ۲: «و» در رو و سو
 گزینه ۴: «ا» در صبا و مرحبا
 در گزینه ۴ حداقل حرف لازم برای قافیه، / است و به تنهایی اساس قافیه قرار می‌گیرد. در این گزینه پیش از واج / / حروف «ب» مشترک هستند، اما رعایت کردن آن‌ها لازم نیست و جزو حروف قافیه به حساب نمی‌آیند.
- ۲۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۱)
 گزینه ۱: این قطعه شعر سپید است و قافیه ندارد.
 بررسی دیگر گزینه‌ها:
 گزینه ۲: واژه‌های قافیه: «داشت و کاشت»
 گزینه ۳: واژه‌های قافیه: «دیوار، سیگار و دیدار»
 گزینه ۴: واژه‌های قافیه: «آواز و ساز» / «تو بینم» ردیف است.
- ۲۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۲)
 مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه ۲: کسی که درد ندارد، حال دردمند را درک نمی‌کند.
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه ۱: اشاره به گستردگی وادی عشق دارد که بی‌انتهاست.
 گزینه ۳: کسی نمی‌تواند حال عاشق را بیان کند.
 گزینه ۴: اهل غیرت نمی‌توانند حال خود را بیان کنند.
- ۲۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۱ (جامع)
 مفهوم مشترک: از داشته‌هایت، هم استفاده کن و هم به دیگری ببخش.
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه ۲: دستگیری از نیازمندان ارزش والایی دارد.
 گزینه ۳: اگر سعادت یار باشد، عاشق بیچاره (خود شاعر) وصال معشوق را خواهد دید.
 گزینه ۴: اگر می‌خواهی مورد عنایت خداوند باشی در عین نیاز، به دیگری ببخش.
- ۳۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۱ (جامع)
 مفهوم ابیات:
 الف) از بین رفتن شهرت و آوازه شاعر
 ب) بی‌نتیجه بودن صبر و انتظار
 ج) تطابق پذیری با شرایط و پیشامدهای مختلف
 د) از بین رفتن آوازه شاعر و غریب شدن او

علوم اجتماعی

- ۳۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس‌های ۱ و ۲)
 ■ کنش، ویژگی‌هایی دارد که آن را از فعالیت مخلوقات دیگر متمایز می‌کند.
 ■ بیت صورت سؤال به اهمیت توجه به پیامدهای کنش انسان اشاره دارد.
 ■ برای شناخت عمیق تر کنش اجتماعی، لازم است کمی بیشتر به واژه «دیگران» بیندیشیم.
 ■ افراد با عمل کردن براساس ارزش‌ها و هنجارها، موجب تداوم و استمرار آن‌ها می‌شوند.
- ۳۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۲)
 ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی بعد از اینکه از طریق کنش‌های اجتماعی تحقق پیدا کردند، پدیده‌های «جامعه‌پذیری» و «کنترل اجتماعی» را ضروری می‌سازند تا از طریق تعلیم و تربیت، تشویق و تنبیه، ارزش‌ها و هنجارها را به افراد منتقل کنند. افراد نیز با عمل کردن براساس ارزش‌ها و هنجارها، به آن‌ها تداوم می‌بخشند.

۳۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۳)

- ورود پدیده‌های طبیعی به جهان اجتماعی باعث گسترش آن می‌شود.
- شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد.

۳۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۴)

- بورس اوراق بهادار ایران ← کلان و عینی
- نظم اجتماعی ← کلان و ذهنی
- جامعه ← عینی و کلان
- عقاید و ارزش‌های اجتماعی ← ذهنی (نامحسوس) و کلان

۳۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۵)

- عده‌ای از جامعه‌شناسان معتقدند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند؛ بنابراین عبارات دوم و چهارم سؤال مربوط به نگاه تک‌خطی به جوامع (جهان‌های اجتماعی در طول هم) هستند.
- در مقابل عده دیگری از اندیشمندان اجتماعی معتقدند جهان‌های اجتماعی متنوع‌اند و هر جهان اجتماعی فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد. بر این اساس عبارات اول و سوم مربوط به دیدگاه تنوع جهان‌های اجتماعی (جهان‌های اجتماعی در عرض هم) هستند.

۳۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۶)

- الف) جهان متجدد فقط علوم تجربی را علم می‌داند و علمی را که از روش‌های فراتجربی (عقلانی و وحیانی) استفاده می‌کنند، علم نمی‌شناسد. در نتیجه امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری از بین می‌رود. از این روند به زوال معنا و عقلانیت ذاتی یاد می‌شود.
- ب) عبارت «قوت افرنک از علم و فن است»، به رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن برای تسلط بر طبیعت و جامعه اشاره دارد که به آن گسترش عقلانیت ابزاری می‌گویند.

- ج) در جهان متجدد، عناصر معنوی و مقدس طرد می‌شوند. جهان صرفاً از مواد و موجودات خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند، به وسیله او به کار گرفته می‌شوند، دگرگون و مصرف می‌شوند و هیچ‌گونه قداستی ندارند.

۳۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس‌های ۶ و ۷)

- بخش‌های مختلف جهان اجتماعی، فرصت‌ها و محدودیت‌هایی دارند. فرصت‌ها و محدودیت‌ها به یکدیگر وابسته‌اند و هیچ‌کدام بدون دیگری محقق نمی‌شوند. به عبارت دقیق‌تر، فرصت‌ها و محدودیت‌ها، دو روی یک سکه‌اند.
- جهان‌هایی که علم را به دانش تجربی محدود نمی‌کنند و عقل و وحی را به عنوان دو روش علمی معتبر می‌دانند، می‌توانند از حق و باطل بودن عقاید و آرمان‌ها، سخن بگویند.

۳۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۸)

- الف) ویژگی اکتسابی ← مؤمن
 - ب) ویژگی اجتماعی ← دانش آموز
 - ج) ویژگی ثابت ← زمان تولد
- بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: انتسابی، فردی و ثابت - اکتسابی، اجتماعی و متغیر - انتسابی، فردی و ثابت
- گزینه ۲: اکتسابی، فردی و متغیر - انتسابی، فردی و ثابت - انتسابی، اجتماعی و ثابت
- گزینه ۴: انتسابی، اجتماعی و ثابت - اکتسابی، فردی و متغیر - اکتسابی، فردی و متغیر

۳۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۰)

- جامعه‌ای که براساس ارزش‌های نژادی شکل می‌گیرد (آپارتاید)، صرفاً برای یک نژاد خاص، امکان تحرك اجتماعی صعودی را فراهم می‌آورد.
- در جهان سکولار، فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را آشکار می‌کنند، منع می‌شوند. مثل جلوگیری از تحصیل دختران محجبه در جوامع غربی
- اسلام، تربیت انسان‌های متعالی را هدف آفرینش می‌داند. مثلاً مشاغلی همچون زراعت مستحب‌اند.

۴۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۱)

- گاهی تعارض فرهنگی یا همان شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی تداوم می‌یابد و جهان اجتماعی نمی‌تواند کنش‌های اجتماعی را براساس فرهنگ خود سامان دهد.
- تزلزل فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند.
- بحران هویت فرهنگی در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

- ۴۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۲)
- اگر جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های دیگر، بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند، داد و ستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن سرایت می‌کند و در صورتی که به‌مرور زمان، به عقاید و آرمان‌های خود پشت کند، دچار تحولات هویتی می‌شود. جهان اجتماعی‌ای که در مسیر تحولات هویتی، ارزش‌ها و عقاید جهان اجتماعی دیگری را قبول کند، به آن ملحق می‌شود.
- ۴۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۳)
- افرادی که مدت زیادی با هم زندگی کرده‌اند، سرگذشت و سرنوشت مشترکی پیدا می‌کنند که به‌صورت خاطره جمعی و مشترک درمی‌آید و از نسلی به نسل دیگر انتقال می‌یابد. این خاطره در گذر زمان، متراکم و مستحکم می‌شود و بعد تاریخی هویت جامعه را می‌سازد.
- ۴۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۳)
- مستشرقان یا شرق‌شناسان به جمعی از محققان غربی گفته می‌شود که از منظر جهان غرب و با اهداف مواضع غربی جوامع شرقی و میراث فرهنگی آن‌ها را مطالعه می‌کنند. در واقع به‌جای بازخوانی و مطالعه، به بازسازی و خلق هویت شرقی از منظر جهان غرب می‌پردازند.
- ۴۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۵)
- بررسی گزینه‌ها:
- گزینه ۱: نادرست؛ مربوط به مقبولیت است - درست
- گزینه ۲: نادرست؛ مشروعیت به این معناست که قدرت براساس یک نظام عقیدتی و ارزشی خاص اعمال شود - نادرست؛ مربوط به تبعیت با کراهت است.
- گزینه ۳: درست - نادرست؛ مقبولیت در جایی است که قدرت بدون اکراه و بلکه با رضایت باشد.
- گزینه ۴: درست - درست
- ۴۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس‌های ۱۴ و ۱۶)
- بررسی عبارت‌های نادرست:
- مردم و دولت ایران می‌کوشند براساس عدالت، حفظ اقتدار و عزت ملی، درون‌زایی در عین برون‌گرایی، هویت اقتصادی نوینی را پایه‌ریزی کنند.
- نهاد خانواده، یکی از مهم‌ترین عوامل تمایز جامعه ما از جوامع غربی است.

زبان عربی

- ۴۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۸)
- الذی: کسی که (رد گزینه ۱) / أُسْرِي: حرکت داد (رد گزینه ۴) / عَبَدَه: بنده‌اش (رد گزینه‌های ۱ و ۳)
- ۴۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۸)
- إذا مات الإنسان: هرگاه انسان بمیرد (رد گزینه ۲) / إنقطع عمله: عملش قطع می‌شود (رد گزینه ۱) / صدقة جاریة: صدقه‌ای جاری (رد گزینه ۳) / علماء ینتفع به: علمی که از آن سود برده شود (رد سایر گزینه‌ها) / ولداً صالحاً یدعو له: فرزند شایسته‌ای که برایش دعا کند (رد گزینه‌های ۲ و ۳)
- ۴۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۲)
- هذه الأماكن: این مکان‌ها (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / ینتفع: سود می‌برند (رد گزینه ۴) / الهواتف العامّة: تلفن‌های عمومی (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / المتاحف: موزه‌ها (رد گزینه ۲) / الرّصیف: پیاده‌رو (رد گزینه‌های ۲ و ۴)
- ۴۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۵)
- كَل حیوان: هر حیوانی (رد گزینه ۳) / لا یتطیع: نمی‌تواند (رد گزینه ۴) / أن یدیر: که بچرخاند (رد گزینه ۳) / عینیه: چشمانش (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / إتجاهین: دو جهت (رد گزینه ۲)
- ۵۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۷)
- سُحیرکم: شما را به شگفت خواهد آورد (رد گزینه ۱) / هذه الأفلام: این فیلم‌ها (رد گزینه ۲) / کیفیة صناعة النفط: چگونگی ساختن نفت (رد گزینه ۱) / لأنّ: زیرا (رد گزینه ۲) / تَسْتَعْرِق وقتاً طویلاً: زمان زیادی می‌گیرد (رد گزینه‌های ۲ و ۳)
- ۵۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۴)
- ترجمه درست گزینه ۴: «خداوند، سرپرست کسانی است که ایمان آوردند و آن‌ها را از تاریکی‌ها به سوی روشنایی خارج می‌کند.»

- ۵۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * عربی، زبان قرآن ۱ (درسهای ۶ و ۷) بررسی گزینه‌ها:
گزینه ۱: «مملوء: پر» و «فارغ: خالی» متضاد هستند.
گزینه ۲: جمع کلمه «مصفی: پالایشگاه»، کلمه «مصافی: پالایشگاه‌ها» است.
گزینه ۳: «الخلابة» و «الزائعة»، هر دو به معنای «جذاب و جالب»، مترادف هستند.
گزینه ۴: «أشأنا: خلق کردیم» و «إستعمرنا: خواستار آباد کردن شدیم» با هم مترادف نیستند؛ یعنی در این گزینه کلمات مترادف نداریم.
- ۵۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۳) ترجمه گزینه‌ها:
گزینه ۱: گذرنامه‌ها، مجوزی برای سکونت هم‌وطنان در کشورشان است! ✗
گزینه ۲: برف، نوعی از انواع بارش آب از آسمان است که فقط بر کوه‌ها می‌بارد! ✗
گزینه ۳: هنگامی که مهمانان به خانه ما می‌آیند، می‌گوییم ما را مشرف فرمودید! ✓
گزینه ۴: بازرسی، بستن درها برای صحبت درباره کاری خاص است! ✗
- ۵۴- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۱) ترجمه عبارت گزینه ۴: «گفتی نمی‌دانم، نیمی از دانش است!» در این عبارت به گفتن «نمی‌دانم» تأکید شده است، اما عبارت فارسی بر «عمل کردن به جای سخن گفتن» تأکید دارد.
ترجمه سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: هرکس دشمنی کاشت، زیان درو کرد!
گزینه ۲: سخن مانند دارو است؛ اندکش سود می‌رساند و بسیارش کشنده است!
گزینه ۳: به کسی که در زمین است، رحم کن تا آنکه در آسمان است، به تو رحم کند!
- ۵۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۵) صورت صحیح خطا در گزینه ۳:
مزید ثلاثی من باب «تَفْعُل» ← مزید ثلاثی من باب «تَفْعِيل» / لازم ← مُتَعَدِّ
- ۵۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درسهای ۳ و ۴) در عبارت سؤال، فعل «تَوَاصَعُوا» فعل امر بر وزن «تَفَاعَلُوا» و وزن مصدر آن «تَفَاعَل» است. فعل «تَعَلَّمُونَ» مضارع و بر وزن «تَفَعَّلُونَ» و وزن مصدر آن «تَفَعَّل» است. همچنین فعل «تُعَلِّمُونَ» مضارع بر وزن «تَفَعَّلُونَ» است که وزن مصدر آن «تَفَعَّل» می‌باشد.
ترجمه عبارت سؤال: «در برابر کسی که از او می‌آموزید و کسی که به او یاد می‌دهید، فروتنی کنید!»
- ۵۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۷) «سُجِّلَتْ: ثبت شد» فعل ماضی مجهول است. در سایر گزینه‌ها به ترتیب افعال «يُنْفِقُ: انفاق می‌کند»، «يُدْفِعُ: دفاع می‌کنند» و «تُحَوَّلُ: تبدیل می‌کند» همگی افعال معلوم هستند.
- ۵۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۵) «مجموعه» در گزینه ۳ مضاف واقع نشده و پس از آن حرف جرّ «مِن» آمده است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: «أحد» مبتدا است که برای «المواطنين» مضاف واقع شده.
گزینه ۲: «كُلُّ» مبتدا است که برای «شيء» مضاف واقع شده.
گزینه ۴: «إكتساب» مبتدا است که برای «بعض» مضاف واقع شده.
- ۵۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۶) در گزینه ۱، «المجتهدون» صفت برای کلمه «التلاميذ» است و چون «التلاميذ» مفعول و منصوب است و صفت در اعراب از موصوف خود پیروی می‌کند، بنابراین کلمه «المجتهدين» درست است؛ زیرا کلمه‌ای که جمع مذکر سالم است، با «ی» منصوب می‌شود.
- ۶۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۶) در گزینه ۳ پنج اسم معرب وجود دارد: «الصَّنَاعَاتُ- الیَدَوِيَّة- السَّائِحِينَ- كُلُّ- الْعَالَمِ»
اسم‌های معرب در سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: الیَوْمَ- الطَّيَّارُونَ- طَائِرَات- الحَرِيَّة (۴ اسم معرب)
گزینه ۲: العاقل- قَوْل- إنسان- کثیراً (۴ اسم معرب)
گزینه ۴: الأَدویة- المکتوبة- الِوَرَقَة (۳ اسم معرب)

تاریخ

- ۶۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس ۲)
محتوای سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت‌جمشید نشان می‌دهد که گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است.
- ۶۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * تاریخ ۱ (درس ۱)
مطالعه تاریخ به ما کمک می‌کند تا بفهمیم که فرهنگ‌ها و جوامع بشری چگونه و تحت تأثیر چه عوامل و شرایطی به وجود آمده، پیشرفت کرده و به وضعیت امروزی رسیده‌اند. بدین‌گونه، علم تاریخ می‌تواند ما را در ارزیابی و شناخت درست اوضاع و شرایط کنونی جامعه خویش و سایر جوامع و نیز ترسیم افق آینده، کمک کند.
- ۶۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس ۴)
در دوره گردآوری خوراک، سالیان درازی مردان در دسته‌های کوچک به شکار می‌رفتند و زنان به جمع‌آوری بقایای خوردنی گیاهان و درختان می‌پرداختند.
- ۶۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * تاریخ ۱ (درس ۶)
آثار تمدنی کهن در جزیره کرت واقع در جنوب یونان کشف گردید. این تمدن به دلیل انتساب به مینوس، شاه افسانه‌ای آن جزیره، تمدن «مینوسی» نامیده شد.
- ۶۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس ۵)
در چین نیز مانند دیگر جاها، با تولید مازاد بر نیاز محصولات کشاورزی و دامی، جمعیت روبه افزایش نهاد و به تدریج زمینه پیدایش نخستین شهرها را در حدود ۱۵۰۰ ق.م. فراهم آورد.
- در حدود ۱۵۰۰ ق.م. و در زمانی که تمدن سند روبه انحطاط نهاده بود، دسته‌هایی از اقوام آریایی از سمت شمال غرب وارد هند شدند.
- ۶۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس ۸)
شهر بزرگ و آباد شوش که در نتیجه یورش آشوربانیپال با خاک یکسان شده بود، در دوران سلسله هخامنشیان دوباره شکوه و عظمت دیرین خود را بازیافت.
- نکته: آشوربانیپال، فرمانروای مشهور آشوریان است.
- ۶۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس ۱۰)
بابک، پدر اردشیر، در ایالت پارس اعلام استقلال کرد.
- ۶۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس ۱۱)
هرودت به قانونی ایرانی اشاره می‌کند که براساس آن، شاه نباید کسی را به سبب یک‌بار ارتکاب جرم، به مرگ محکوم نماید.
- ۶۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس ۱۳)
در زمان اشکانیان، ابریشم چین و ادویه هندوستان مشتریان زیادی در قلمرو روم داشت؛ بنابراین درآمد هنگفتی از حقوق گمرکی و عوارض حمل‌ونقل و راهداری، نصیب حکومت اشکانی می‌شد.
- ۷۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * تاریخ ۱ (درس ۱۳)
«واستریوشان سالار» رئیس روستاییان و کشاورزان به شمار می‌رفت و علاوه بر مسئولیت گردآوری مالیات‌های کشاورزی، برای توسعه و ترویج آبادانی و کشت و کار نیز کوشش می‌کرد.

جغرافیا

- ۷۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * جغرافیای ایران (درس ۱)
تأثیر وجود دریا بر شکل‌گیری تجارت دریایی در یک ناحیه از مواردی است که در جغرافیای اقتصادی مورد مطالعه قرار می‌گیرد و شاخه‌ای از جغرافیای انسانی است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: از موضوعات آب‌وهواشناسی است که در حیطة جغرافیای طبیعی مطالعه می‌شود.
گزینه ۳: از فنون جغرافیایی است.
گزینه ۴: در حوزه علم اقتصاد مورد مطالعه قرار می‌گیرد و ارتباطی با جغرافیا ندارد.

نکته: جغرافیای اقتصادی به چگونگی معیشت گروه‌های انسانی در مکان‌های مختلف در رابطه با محیط زندگیشان می‌پردازد. فرضاً چگونه منابع معدنی یک ناحیه در شکل‌گیری شهرهای صنعتی تأثیر دارد؟

۷۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * جغرافیای ایران (درس‌های ۲ و ۷)

در دهه‌های اخیر، بر اثر گسترش بهداشت و واکسیناسیون، لوله‌کشی و بهبود آب آشامیدنی، رونق صادرات نفت و واردات مواد غذایی، میزان مرگ‌ومیر کاهش یافته و سبب افزایش سریع جمعیت شده است. چرا جمعیت زیاد شده؟ چون مرگ‌ومیر کاهش یافته (= علت: پاسخ پرسش چرا؟) / چطور مرگ‌ومیر کاهش پیدا کرده؟ در اثر واردات مواد غذایی و... (= زمینه‌های به وجود آورنده (سبب تکوین پدیده): پاسخ پرسش چطور یا چگونه؟)

۷۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * جغرافیای ایران (درس ۳)

گزینه ۲ بیانگر موقعیت مطلق ایران است نه موقعیت نسبی آن.

۷۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جغرافیای ایران (درس ۴)

بررسی عبارات:

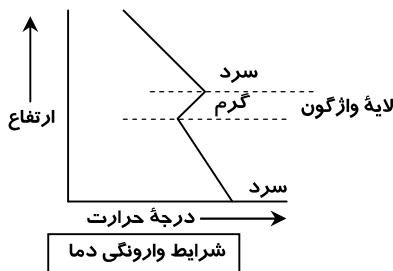
الف) کوه‌های تالش جهت شمالی - جنوبی دارند و شیب آن‌ها به سمت شرق یعنی دریای خزر بیشتر از غرب است.

ب) مراکز جمعیتی بسیاری در امتداد کوهستان‌های البرز قرار گرفته که این منطقه را به یکی از کانون‌های عمده فعالیت‌های اقتصادی کشور تبدیل کرده است.

ج) کوه‌های شمال خراسان به صورت منظم و موازی در شمال شرقی کشور قرار گرفته است.

د) بخش اعظمی از چین‌خوردگی‌های منطقه کوهستانی البرز حاصل کوه‌زایی مواد رسوبی طی میلیون‌ها سال است.

۷۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جغرافیای ایران (درس ۵)

■ شرایط عادی دما: در لایه اولیه جو (تروپوسفر) با افزایش ارتفاع از سطح زمین دما کاهش پیدا می‌کند و هوای مجاور زمین گرم‌تر و سبک‌تر از لایه‌های بالایی است.

■ شرایط وارونگی دما: هوای سرد و سنگین‌تر در مجاورت زمین ساکن است و لایه هوای گرم در بالای آن قرار دارد و با توجه به شکل مجدداً سرد می‌شود.

۷۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیای ایران (درس ۶)

رودهای مناطق نسبتاً خشک، بیشتر طغیانی و اتفاقی و مقدار آب آن‌ها در سال‌های مختلف متفاوت است.

نکته: در ایران بیشتر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار می‌بارد، به این دلیل هر چه به پایان این دوره نزدیک‌تر می‌شویم، آبدهی رودها بیشتر می‌شود، پس می‌توان پیش‌بینی کرد حتی رودهای شرق ایران که آبدهی کمتری نسبت به غرب دارند در این بازه زمانی آبدهی آن‌ها بیشتر می‌شود.

۷۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیای ایران (درس ۷)

اغلب، اعضای خانوارها با هم مهاجرت می‌کنند و حتی در مواردی، چندین خانواده یا کلیه ساکنان یک محل یا منطقه به خاطر عامل یا عوامل مشترک، جابه‌جا می‌شوند. به همین خاطر، مطالعه مهاجرت در بحث تغییرات جمعیت مهم است. نباید سیاست کنترل جمعیت به گونه‌ای باشد که هرم سنی کشور به سمت سالمندی و کهنسالی حرکت کند، زیرا این پدیده مانع اصلی بر سر راه توسعه اقتصادی جامعه خواهد بود.

۷۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * جغرافیای ایران (درس ۸)

■ تقسیمات کشوری در حال حاضر: استان، شهرستان، بخش و دهستان

■ تقسیمات کشوری در زمان ساسانیان: سرزمین (ایالت)، خوره (استان)، تسوگ یا تسوج (شهرستان) و رستاک (دهستان)

■ به هم پیوستن چند «بخش» در حال حاضر، بیانگر یک شهرستان می‌باشد که در تقسیمات دوره ساسانیان، تسوگ یا تسوج، نامیده می‌شد.

۷۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * جغرافیای ایران (درس ۹)

نمودار نشان‌دهنده رشد جمعیت شهری نسبت به روستایی در سال‌های اخیر است. مهاجرت معکوس یا شهرگریزی به معنی مهاجرت از شهرهای بزرگ به مکان‌های کوچک‌تر یا روستاها است که با این نمودار مغایرت دارد.

۸۰- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جغرافیای ایران (درس ۱۰)

فعالیت‌های اقتصادی در سه بخش انجام می‌شود: کشاورزی، صنعت و خدمات.

خدمات شامل حمل‌ونقل، بازرگانی و... است. عبارات «ج» و «ب» نمایانگر ارتباط بخش خدمات و کشاورزی هستند.

منطق

- ۸۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * منطق (درس ۱)
وقتی بخواهیم برای اثبات یک دیدگاه، استدلال بیاوریم، از تصدیق‌های معلوم استفاده می‌کنیم (رد سایر گزینه‌ها). وقتی بخواهیم درک درستی از مفهومی داشته باشیم آن را به کمک تصورهای معلوم تعریف می‌کنیم (رد گزینه‌های ۳ و ۴).
- ۸۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۲)
«سیر» در این سه عبارت مشترک لفظی است و در هر سه عبارت دلالت مطابقی دارد؛ یعنی یک‌بار بر تمام معنای اصلی اول که «نوعی سبزی خوراکی بدبو و پرخاصیت» است، بار دیگر بر تمام معنای اصلی دوم که «متضاد گرسنه» است و بار آخر بر تمام معنای اصلی سوم که «واحدی برای وزن (جرم)» است، دلالت می‌کند.
- ۸۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * منطق (درس ۳)
در دسته‌بندی‌های درست از مفهوم عام آغاز می‌کنیم و به مفهومی خاص می‌رسیم.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: در یک دسته‌بندی درست، لازم است مفاهیم هر طبقه نسبت به مفاهیم طبقه دیگر زیرمجموعه خود، رابطه عموم و خصوص مطلق داشته باشند.
گزینه ۲: طبقه‌بندی مفاهیم یعنی توجه به وجوه اشتراک آن‌ها با مفاهیم مشابه و وجوه افتراق آن‌ها با مفاهیم غیرمشابه.
گزینه ۴: اقسام مختلف یک مفهوم باید نسبت به هم رابطه تباین داشته باشند.
- ۸۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۷)
مغالطه ایهام انعکاس زمانی اتفاق می‌افتد که قواعد عکس رعایت نشوند از جمله:
۱- جای موضوع و محمول به‌درستی عوض نشود.
۲- موجبه کلی، به موجبه کلی منعکس شود.
۳- برای سالبه جزئی عکس آورده شود.
گزینه ۱: قواعد عکس در سالبه کلی رعایت شده است، پس مغالطه نیست.
گزینه ۲: تمام قواعد عکس موجبه جزئی رعایت شده، پس مغالطه نیست.
گزینه ۳: سالبه جزئی عکس لازم‌الصدق ندارد در حالی که در اینجا برای آن عکس آورده شده است، پس ایهام انعکاس است.
گزینه ۴: موجبه کلی به موجبه جزئی منعکس شده است، پس مغالطه نیست.
- ۸۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۸)
این قیاس هر سه شرط اعتبار و نیز شرط تکرار حدوسط و شرط قانون نتیجه را دارد: یکی از مقدمات موجبه است (شرط اول)؛ «ب» (حد وسط) در مقدمه دوم مثبت است (شرط دوم و تکرار حدوسط)؛ «ج» که در نتیجه مثبت است، در مقدمه دوم نیز مثبت است (شرط سوم)؛ یکی از مقدمات و نتیجه سالبه‌اند (قانون کیفیت نتیجه).
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه ۲: شرط اول را ندارد.
گزینه ۳: قانون کیفیت نتیجه رعایت نشده؛ یک مقدمه سالبه است، ولی نتیجه موجبه می‌باشد.
گزینه ۴: شرط سوم را ندارد. «ج» در نتیجه علامت مثبت دارد ولی علامتش در مقدمه دوم منفی است.
- ۸۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۹)
تالی قضیه شرطی، یعنی «در بیمارستان بستری می‌شود» در مقدمه دوم اثبات شده است. لذا در این استدلال، از وضع تالی، وضع مقدم را نتیجه گرفته است که نامعتبر می‌باشد. ممکن است خانم سلطانی در اثر بیماری دیگری در بیمارستان بستری شده باشد و فشار خونس بالافزوده باشد.
گزینه ۲: شرط اول را ندارد.
- ۸۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۲)
بررسی موارد:
الف) با قرار دادن ویرگول، در جاهای مختلف، معنای جمله تغییر می‌کند، لذا مغالطه نگارشی کلمات است. ۱- برگه‌های امتحانی پاسخ‌داده شده، توسط مراقبین جمع‌آوری شد (تا تصحیح شوند). ۲- برگه‌های امتحانی پاسخ‌داده شده توسط مراقبین، جمع‌آوری شد (تا ابطال شوند).
ب) «با» می‌تواند دو معنا داشته باشد: ۱- علیه؛ ۲- به‌وسیله، لذا مغالطه اشتراک لفظ (در حرف «با») است.

۸۸- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۳)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: «این کتاب» دارای اسم اشاره و جزئی است.

گزینه ۲: منظور از «خلیج» همین لفظ است و لذا جزئی است.

گزینه ۳: «خلیج فارس» اسم خاص است؛ بنابراین جزئی است.

گزینه ۴: مقصود از «آدم» هر انسانی است که به این مسئله توجه می‌کند و می‌تواند بیش از یک مصداق داشته باشد؛ پس مفهومی کلی است.

۸۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * منطق (درس ۴)

تعریف ذکرشده همان تعریف مصداقی است. این تعریف هم واضح است هم مانع، ولی جامع نیست، زیرا همه نمونه‌های ذکرشده، پرنده هستند و مخاطب گمان می‌کند جانور باید پرنده باشد. بنابراین این تعریف، سایر جانوران را دربر نمی‌گیرد و جامع نیست.

۹۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * منطق (درس ۵)

از آنجا که در استقرای تعمیمی تک‌تک جامعه آماری را بررسی نمی‌کنیم و از نمونه‌های تصادفی استفاده می‌کنیم، مبنای استقرای تعمیمی بر اساس تخمین بنا شده است و نمی‌توان نتیجه یقینی از آن گرفت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: حتی استقرای قوی هم نتیجه قطعی نمی‌دهد.

گزینه ۳: این توضیح فقط در مورد «استنتاج بهترین تبیین» که نوعی استقرا است، درست است؛ نه استقرای تعمیمی.

گزینه ۴: چون شیوه اصلی استقرای تعمیمی گردآوری داده‌های مناسب است، اساس استقرای تعمیمی بر تخمین و حدس آماری است نه برعکس؛ پس جای مقدمه و نتیجه عوض شده است.

۹۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * منطق (درس‌های ۳ و ۶)

در مواردی که موضوع قضیه، یک مجموعه باشد اگر محمول به افراد موضوع حمل شود، قضیه محصوره و اگر به کل مجموعه موضوع به‌عنوان یک واحد حمل شود قطعاً شخصیه است؛ چه این افراد محدود باشند چه نامحدود. در گزینه ۴ پیروز شدن در مقابل ارتش عثمانی را نمی‌توان به تک‌تک افراد مجموعه ارتش ایران نسبت داد، چراکه حتی برخی از آنان کشته شده‌اند اما در مجموع ارتش ایران پیروز شده است؛ لذا این عبارت یک قضیه شخصیه است چون محمول به کل مجموعه نسبت داده شده است، نه به تک‌تک اعضای آن مجموعه خاص.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: مهمان‌نوازی، وصف افراد است، نه وصف مردم به‌عنوان یک مجموعه و یک کل

گزینه ۲: موضوع قضیه، اخلاق حسن است که مفهومی کلی است و لذا قضیه محصوره است. دقت کنید که حسن، که مفهومی جزئی است، موضوع قضیه نیست.

گزینه ۳: افراد مسلمان، روزه می‌گیرند، نه جامعه مسلمان به‌عنوان یک کل و یک واحد.

۹۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۷)

«بعضی حیوان‌ها آهو هستند» از دو اصل می‌تواند گرفته شود؛ یعنی اصل قضیه یا «هر آهویی حیوان است» می‌باشد و یا «بعضی حیوان‌ها آهو هستند». چون موجب جزئی، هم عکس مستوی موجب کلی است هم عکس مستوی موجب جزئی. اما اگر اصل آن «هر آهویی حیوان است» باشد متناقض آن باید «بعضی آهوها حیوان نیستند» باشد و اگر اصل، «بعضی آهوها حیوان هستند» باشد متناقض آن «هیچ آهویی حیوان نیست». خواهد بود.

۹۳- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۱۰)

گزینه ۴: یک قضیه شرطی است و می‌گوید اگر کارت را درست انجام ندهی، اخراج خواهی شد، نه اینکه اخراج شده‌ای.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های ۱ تا ۳: با مقدمه‌چینی‌های مختلف و استفاده از کلماتی با بار ارزشی متفاوت، یک پیام اصلی دارند و آن، خبر اخراج یک کارمند است.

۹۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۸)

توجه داشته باشید که همیشه موضوع نتیجه از مقدمه اول و محمول آن از مقدمه دوم به دست می‌آید، پس در این قیاس، ترتیب مقدمات باید عوض شود تا مقدمه اول و دوم در جایگاه اصلی خود قرار بگیرند:

مقدمه اول: هر مردی که ب: (بتواند از کشور خارج شود) + الف: (دارای کارت پایان خدمت) - است.

مقدمه دوم: هر مردی که ج: (سربازی رفته است) + ب: (توانا بر از کشور خارج شدن) - است.

∴ هرکس الف: (دارای کارت پایان خدمت است) + ج: (سربازی رفته) - است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: قیاس حاضر، اقترانی و از شکل چهارم قیاس است، زیرا حد وسط در مقدمه اول، موضوع و در مقدمه دوم محمول است.

گزینه ۲: این قیاس شرط سوم اعتبار قیاس را ندارد، زیرا موضوع نتیجه قیاس، علامت مثبت دارد، اما همین مفهوم در مقدمه اول علامت منفی گرفته است.

گزینه ۳: حد وسط در مقدمه اول علامت مثبت و در مقدمه دوم علامت منفی دارد.

گزینه ۴: شرط اول اعتبار قیاس این است که حداقل یکی از دو مقدمه موجب باشد. یعنی هر دو مقدمه سالبه نباشند. در اینجا هر دو مقدمه موجب است. بنابراین شرط اول اعتبار قیاس را دارد (موجب بودن هر دو مقدمه، لزوماً ضروری به اعتبار قیاس نمی‌زند).
تذکره: اینکه «هر مردی بتواند از کشور خارج شود، کارت پایان خدمت دارد» مطلب نادرستی است، زیرا با کارت معافیت دائم یا با مدرک معافیت تحصیلی هم می‌توان از کشور خارج شد، ولی در بررسی اعتبار قیاس، به درستی یا نادرستی مقدمات کاری نداریم و صرفاً ساختار صوری آن‌ها را بررسی می‌کنیم. به تعبیر دیگر، برای بررسی اعتبار قیاس، مقدمات را صادق فرض می‌کنیم حتی اگر واقعاً کاذب باشند.

۹۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * منطق (درس ۹)

مفهوم بیت این است که دیده فقط اگر دلبر را ببیند فایده دارد و اگر نبیند، فایده ندارد.
بررسی گزینه‌ها:

گزینه‌های ۱ و ۲: با توجه به مفهوم بیان‌شده، نه هر دو و نه هیچ‌کدام؛ پس حقیقی است.

گزینه ۳: قابل جمع در کذب است، زیرا ممکن است در عین اینکه غیر دلبر را نمی‌بیند، دلبر را هم نبیند و در نتیجه با توجه به مفهوم بیت، بی‌فایده باشد؛ پس مانعة‌الخلو نیست. (چون قابل جمع در صدق هم هست لذا اصلاً شرطی منفصل نیست).

گزینه ۴: قابل جمع در صدق است زیرا ممکن است ضمن اینکه غیر دلبر را نمی‌بیند، دلبر را هم نبیند و طبق مفهوم بیت، بی‌فایده باشد؛ پس مانعة‌الجمع نیست. (چون قابل جمع در کذب هم هست لذا اصلاً شرطی منفصل نیست).

اقتصاد

۹۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۱)

الف) کارآفرین کسی است که با نوآوری و خطرپذیری محصولات جدیدی تولید و عرضه می‌کند یا راه‌های جدیدی برای تولید کشف می‌کند.
کارآفرینان بینشی برای دیدن فرصت‌ها دارند که دیگران فاقد آن هستند یا به ذهنشان خطور نمی‌کند. آن‌ها شجاعتی برای شروع یک سرمایه‌گذاری جدید دارند که دیگران فاقد آن هستند و می‌توانند ایده‌های خود را به کسب‌وکارهای سودآور تبدیل کنند.
ب) کارآفرینان برای زنده نگه داشتن کسب‌وکار خود به تلاش و کار زیادی نیاز دارند. لازم است که آگاهی و دانش زیادی برای گرفتن تصمیمات مناسب درباره موقعیت شرکت، پیشنهاد محصول، قیمت‌گذاری، تبلیغات و استخدام نیروی کار داشته باشند. همچنین توان مالی لازم را نیز در این راه باید داشته باشند.

۹۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: استدلال * اقتصاد (درس ۲)

در کسب‌وکارهای تعاونی هر فرد بدون در نظر گرفتن میزان سهم او در تأمین سرمایه، صرفاً یک حق رأی در اداره تعاونی دارد.

۹۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * اقتصاد (درس ۱)

نکته: توجه کنید عملکرد این فعالیت باید به صورت سالانه ارزیابی شود، پس درآمد ماهانه این فرد باید به صورت سالانه محاسبه شود.

(ماه) $\times ۱۲$ (قیمت هر واحد \times تعداد محصول ماهانه) = درآمد سالیانه آقای مساوات

تومان $۲۴۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۲ \times (۲۰۰۰ \times ۱۰,۰۰۰)$ = درآمد سالیانه آقای مساوات
 $۲۰,۰۰۰,۰۰۰$

تومان $۱۲,۰۰۰,۰۰۰ = \frac{۵}{۱۰۰} \times ۲۴۰,۰۰۰,۰۰۰$ = هزینه استهلاک سالیانه

نکته: اگرچه آقای مساوات اجازه نمی‌پردازد، اما این هزینه به‌عنوان هزینه پنهان در محاسبات او منظور می‌شود:

اجاره سالانه + هزینه انرژی سالانه + هزینه استهلاک سالانه + خرید مواد اولیه + حقوق سالانه = مجموع هزینه‌های آشکار و پنهان
هزینه پنهان هزینه‌های آشکار

میلیون تومان $۱۸۱ = (۲۴) + (۱۰ + ۱۲ + ۷۵ + ۶۰)$ = مجموع هزینه‌های آشکار و پنهان

میلیون تومان سود واقعی سالانه $۵۹ = (میلیون) ۱۸۱ - (میلیون) ۲۴۰$ = سود سالانه
مجموع هزینه‌ها درآمد

۹۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۳)

هزینه فرصت، هزینه بهترین انتخاب بعدی است که از دست داده شده و نه همه انتخاب‌ها؛ پس معادل دو سال حقوق استخدام شدن در شرکت خواهد بود.

تومان $۲۸,۸۰۰,۰۰۰ = ۲ \times \frac{۱۲}{۱۲} \times ۱,۲۰۰,۰۰۰$
سال ۲ سال ۱۲ ماه هر سال

نکته: نباید هزینه‌های هدررفته یعنی هزینه پرداخت شده بابت یک سال تحصیلی صبا را در محاسبات منظور کنیم.

۱۰۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۴)

نقطه A) از آنجایی که این نقطه بر روی منحنی مرز امکانات تولید یا PPF قرار دارد، بیانگر این است که می توان ترکیب بهینه ای از هر دو محصول داشت.

نقطه B) از آنجایی که این نقطه در زیر منحنی مرز امکانات تولید این کارخانه قرار دارد، بدین معناست که این کارخانه از تمامی ظرفیت های تولیدی خود استفاده نکرده است.

نقطه C) این نقطه خارج از مرز امکانات تولید است؛ بدین معنا که دستیابی به آن با توجه ظرفیت ها و امکانات تولیدی موجود این کارخانه امکان پذیر نیست.

۱۰۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * اقتصاد (درس ۵)

الف) طبق قانون تقاضا مقدار تقاضا از یک کالا با قیمت آن رابطه عکس دارد پس منحنی نزولی است.

ب) در کالاهایی که با هم مصرف می شوند (و نه به جای هم) مثل ماشین و بنزین و یا قند و چای با افزایش قیمت یکی، تقاضا برای دیگری کاهش می یابد.

۱۰۲- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۶)

بررسی موارد نادرست:

الف) در دریافت مالیات بر درآمد، اساس و مبنای دریافت مالیات، درآمد افراد است و نه ثروت آن ها و اساس و مبنای مالیات بر دارایی، ثروت مؤدی است. (مالیات بر درآمد و مالیات بر دارایی از مالیات های مستقیم به شمار می روند.)

ب) مهم ترین نوع مالیات، مالیات بر درآمد می باشد که در گروه مالیات های مستقیم قرار دارد، لازم به ذکر است که مالیات بر دارایی نیز در همین گروه قرار دارد.

د) عوارض گمرکی و خدماتی از انواع مالیات های غیرمستقیم هستند.

۱۰۳- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * اقتصاد (درس های ۵ و ۷)

الف) همیشه منحنی عرضه صعودی است و علت جابه جایی یک نقطه روی این منحنی به نقطه بالاتر، افزایش قیمت کالا است.

ب) در عمل، دولت های گوناگون با روند تجارت بین الملل، یکسان برخورد نکرده اند.

نکته: رابطه قیمت و میزان عرضه مستقیم و رابطه قیمت و میزان تقاضا معکوس می باشد.

۱۰۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * اقتصاد (درس ۸)

$$\text{جمعیت بیکار} = \frac{\text{نرخ بیکاری}}{\text{جمعیت فعال}}$$

جمعیت غیرفعال + جمعیت فعال = جمعیت افراد ۱۵ سال به بالا

۱۰ میلیون = جمعیت فعال + ۳/۵ میلیون

۶/۵ میلیون نفر = ۱۰ - ۳/۵ = جمعیت فعال

$$\text{جمعیت بیکار} = \frac{۲۹۲/۵}{۱۰۰} = \frac{۴۵}{۱۰۰} \Rightarrow \frac{۲۹۲/۵}{۱۰۰} = \frac{۴۵}{۱۰۰} \Rightarrow \text{جمعیت بیکار} = \frac{۴۵}{۱۰۰} \times \frac{۶/۵ \text{ میلیون نفر}}{۶/۵ \text{ میلیون نفر}}$$

جمعیت شاغل + جمعیت بیکار = جمعیت فعال

۲/۹۲۵ میلیون + جمعیت شاغل = ۶/۵ میلیون نفر

۳/۵۷۵ میلیون نفر = جمعیت شاغل

نکته: تعداد افراد زیر ۱۵ سال در این مسئله کاربردی ندارد.

۱۰۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۹)

الف) در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند، می تواند وسیله مناسبی برای پرداخت آینده نیز باشد. خرید اقساطی و ردوبدل کردن حواله های بانکی نیز از همین نوع است.

ب) با پول می توان ارزش کالاها را مشخص کرد و سپس ارزش نسبی آن ها را با هم سنجید، که این امر بیانگر وظیفه سنجش ارزش پول است.

ج) نقش اصلی پول در مبادلات، آسان سازی مبادله است که این امر از طریق وظیفه ای که پول، در پرداخت در مبادلات دارد صورت می گیرد.

۱۰۶- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۱۰)

الف) اینکه کشورها در شرایط سخت پیش بینی نشده، چه واکنشی نشان می دهند، به قدرتمند بودن آن ها بستگی دارد.

ب) وابسته نبودن اقتصاد ملی به اقتصاد های بیگانه را می توان با نام استقلال اقتصادی شناخت.

ج) برای عبور از مشکلات اقتصادی و آسیب هایی که در دوران کنونی، اقتصاد ملی ما را تهدید می کند، مقاوم سازی اقتصاد و مصونیت بخشی به آن در برابر فشارها و تکان های خارجی، ضروری است.

۱۰۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * اقتصاد (درس ۱۱)

$$\text{الف) } \text{GDP} = (1000 \times 400) + (200 \times 1000) = 600,000$$

$$\text{ب) } \text{GDP} = (1000 \times 500) + (1200 \times 200) = 500,000 + 240,000 = 740,000$$

$$\text{نرخ رشد واقعی (۲۰۲۰)} = \frac{\text{GDP واقعی ۲۰۲۰} - \text{GDP واقعی ۲۰۱۹}}{\text{GDP واقعی ۲۰۱۹}} \times 100 \Rightarrow \frac{740,000 - 600,000}{600,000} \times 100 \approx 23\%$$

نکته: میزان تولید ناخالص داخلی واقعی از حاصل ضرب مقدار تولیدی سال موردنظر در قیمت‌های سال پایه به دست می‌آید.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * اقتصاد (درس‌های ۱۲، ۱۳ و ۱۴)

۱۰۸- پاسخ: گزینه ۳

بررسی عبارات نادرست:

ب) قناعت به معنای تلاش نکردن در راه توسعه اقتصادی زندگی نیست، بلکه به معنای ترک حرص و طمع است.

ج) برخی اقتصاددانان و جامعه‌شناسان، از بیماری‌ای به نام مصرف‌گرایی و مخارج تجملی سخن می‌گویند. آن‌ها معتقدند گروه زیادی از مردم آرامش و لذت را در خرج کردن و استفاده بیشتر از کالاها و حتی به رخ کشیدن آن می‌بینند، اما افرادی که چنین روحیه‌ای دارند، معمولاً در زندگی کمتر به آرامش می‌رسند.

ه) در قراردادهای بیمه، بیمه‌گذار با پرداخت حق بیمه، بیمه‌گر را ملزم به جبران خسارت خود در صورت وقوع حوادث می‌کند.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۱۳)

۱۰۹- پاسخ: گزینه ۲

بررسی عبارات نادرست:

عبارت «اول»: خریدهای ما گاهی از روی هوس است،

عبارت «دوم»: از مزایای خرید مقایسه‌ای، احساس آرامش بیشتر نسبت به خرج کردن است.

عبارت «چهارم»: در دومین گام خرید هوشمندانه باید مشخص کنید به چه میزان قرار است هزینه کنید.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۱۳)

۱۱۰- پاسخ: گزینه ۴

مهارت مدیریت مخارج و خرید از جمله مهارت‌هایی است که برخی افراد در سنین بزرگسالی نیز ندارند. علی با یک خرید هوشمندانه می‌توانست بخشی از پول خود را پس‌انداز کند و به دلیل عدم برخورداری از مهارت خرید، این اتفاق نیفتاد. توجه: قیمت‌های دو فروشگاه یکسان نیست که حقه‌فروشی در این مسئله در کار باشد.